

Koordinering af sikkerhedsarbejdet i forbindelse med anlægsarbejdets udførelse

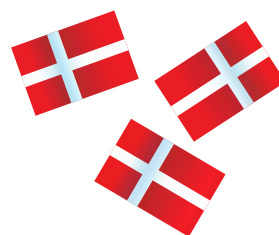
Den projekterende og den tilsynsførende får pålagt flere og flere opgaver via lovgivningen. Hvordan omsætter man f.eks. lovgivning inden for sikkerhedsarbejdet til et brugbart koncept, som såvel tilsyn (sikkerhedskoordinator) som entreprenør får gavn af. Vejle Amt har udarbejdet et sådant koncept. I denne artikel beskrives konceptet og de erfaringer, som tilsynet (sikkerhedskoordinatoren) har haft med anvendelsen på Diagonalvejen Ølholm – Uldum.

■ Af Erik Birk Madsen, Vejle Amt
ebm@vejleamt.dk

■ Aage Bodh Nielsen, Vejle Amt
aan@vejleamt.dk

Grundlag

I arbejdsmiljøloven kom der i 2001 en stramning af bygherrens ansvar i forbindelse med arbejdsmiljøet ved bygge- og anlægsarbejder, hvor 2 eller flere arbejdsgivere samtidig og på samme byggeplads beskæftiger flere end 10 personer. Bygherren fik ansvaret for at planlægge, afgrænse og koordinere foranstaltningerne til fremme af de ansattes sikkerhed og sundhed. Begrundelsen for ændringen var, at i den tidlige lovgivning, havde bygherren mulighed for at overdrage koordineringspligten til én entreprenør. Problemet var, at der med overdragelsen sjældent fulgte kompetence, som muliggjorde, at entreprenøren kunne gennemtvunge, at de øvrige entreprenører opfylder deres kontraktmæssige forpligtigelser vedrørende sikkerhedsarbejdet. Det blev der nu sikret mulighed for, idet bygherren ikke mere kunne overdrage ansvaret til en anden, kun koordineringspligten kunne overdrages.

Bygherren fik i den ny lovgivning ansvaret for:

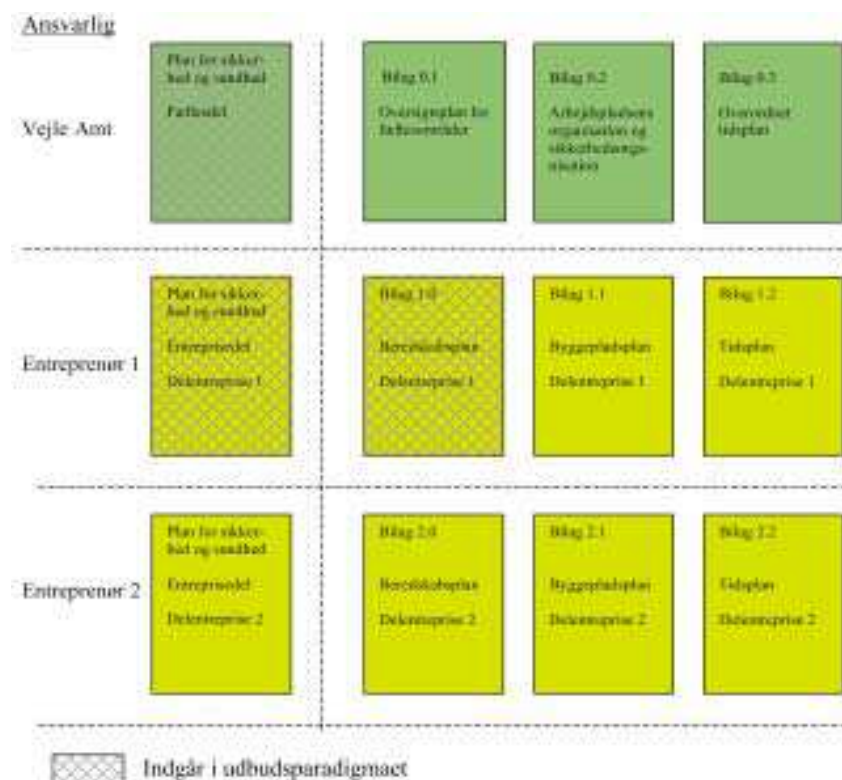
- Afgrænsning af de enkelte arbejdsgivers opgaver i fællesområderne inden arbejdet sættes i gang.
- Udarbejdelse af en plan for sikkerhed og sundhed, inden byggepladsen etableres.
- Koordinering af foranstaltninger til fremme af sikkerhed og sundhed i fællesområderne, medens arbejdet er i gang.

- Udpegning af koordinator med den fornødne viden og uddannelse i sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål.

Mål med konceptet

I starten af 2002 stod Vejle Amts Vejvæsen

foran igangsætningen af første etape af Diagonalvejen på strækningen Ølholm – Uldum. Da Vejvæsenet stod foran et meget omfattende anlægsprogram af større højklasede veje i de kommende år, besluttede Vejvæsenet at udarbejde et kon-

Figur 1. Opbygningen af Vejle Amts paradigmer for Plan for Sikkerhed og Sundhed.

cept af paradigmaer for plan for sikkerhed og sundhed (PSS), som kunne bruges i de kommende anlægsprojekter. Dette skete for at tilgodese arbejdsmiljøet og leve op til Vejle Amts miljøpolitik. Men Vejvæsenet havde også et ønske om, at bygherren selv påtog det ansvar, som lå i den nye lovgivning, ved så at sige "at sætte sig for bordenden", når det drejede sig om arbejdsmiljø på de kommende anlægsarbejder.

Konceptets indhold

Konceptet er bygget op med en kort tekst i SAB-arbejdsplads, hvor der redegøres for de 3 paradigmaer, som konceptet består af:

- Plan for sikkerhed og sundhed – fællesdel.
- Plan for sikkerhed og sundhed – entreprisedel.
- Beredskabsplan.

De 3 paradigmaer er samlet i ét hæfte og benævnt: "Vejle Amts paradigmaer for plan for sikkerhed og sundhed". Hæftet er i dag en fast del af udbudsmaterialet ved alle anlægsudbud i Vejvæsenet. Konceptets idé er, at de dokumenter, der omhandler det der er fælles i anlægsarbejdet (f.eks. fællesområder), har sikkerhedskoordinatoren ansvaret for, og ansvaret for de dokumenter, som er entreprisespeci-

Figur 2. Et eksempel på en del af en oversigtsplan (bilag 0.1), der viser et fællesområde med nr. på området samt datoer for den periode, hvor området er fællesområde.

fikke, ligger hos entreprenøren. Konceptet fremgår af figur 1, og det er opbygget med en fast tekst og en vejledningstekst til tilsynet (koordinatoren) og entreprenør for det, som er specifikt i forhold til det aktuelle anlæg.

Plan for sikkerhed og sundhed – fællesdel

Tilsynet (sikkerhedskoordinatoren) har ansvaret for denne del, som udarbejdes

med udgangspunkt i paradigmaet PSS-fællesdel. I kap. 1 gives et overordnet overblik over opbygningen af sikkerhedsarbejdet, samt hvilke entrepriser som anlægsarbejdet er opdelt i. Desuden beskrives, hvilken lovgivning der ligger til grund for sikringen af arbejdsmiljøet samt formål og grundlag for PSS og definition af fællesområder. Kap. 2 omhandler arbejdspladsens organisation af sikkerhedsarbejdet. Sikkerhedskoordinatoren og

entreprenørernes ansvarsområde beskrives samt dagsorden til sikkerhedsmøderne, der afholdes hver 14. dag.

To centrale bilag til PSS-fællesdel

Der er to centrale bilag i det løbende sikkerhedsarbejde. En oversigtsplan (bilag 0.1) der viser fællesområderne med nr. samt den periode, hvor det pågældende område er fællesområde (se eksempel figur 2). Det kan være et område, hvor der bygges en bro samtidig med, at der foregår tværgående jordarbejde af en anden entreprenør. Det andet centrale dokument (bilag 0.2) er et skema, som viser arbejdspladsens organisation og sikkerhedsorganisation, som i virkeligheden bare er en udvidet adresseliste.

Af bilaget fremgår det, hvilke aktører der har med anlægsarbejdet at gøre, og hvilke ansvarsområder de enkelte har, samt hvem der er kontaktpersoner mht. til byggepladsen (navn, funktion, telefon og e-mail). Sidste kolonne i bilaget viser med "kryds", hvem der er medlem af sikkerhedsorganisationen og dermed deltager i de sikkerhedsmøderne. Begge dokumenter er bilag til PSS-fællesdel og er dynamiske på den måde, at de er grundlag for drøftelsen på to af sikkerhedsmødernes faste punkter:

- Koordinering af arbejdet i fællesområderne.
- Ajourføring af arbejdspladsens organisation og sikkerhedsorganisation.

Hvis der på mødet viser sig ændring i forbindelse med ovennævnte planer, ajourføres planerne af sikkerhedskoordinatoren, og de sendes ud som rev. bilag til mødereferatet fra sikkerhedsmødet. Styrken er, at såvel sikkerhedskoordinator som entreprenørerne har fokus på de kommende 14. dages aktiviteter og kan korrigere deres planlægning, som så bliver vist på bilag 0.1 (tegningen).

Plan for sikkerhed og sundhed – entreprisedel

Hver enkelt entreprenør, som er på arbejdspladsen har ansvaret for denne del, som udarbejdes med udgangspunkt i paradigmet PSS-entreprisedel. Kap. 1 omhandler sammenhæng mellem de enkelte planer, og entreprenøren skal her give en kort beskrivelse af delentreprisen. I kap. 2 indsætter den enkelte entreprenør en tegning over byggepladsens indretning. I kap. 3 indsættes detailtidsplan for den aktuelle entreprise. I kap. 4 beskriver entreprenøren, hvilke bestemmelser der er vedrørende byggepladsen. Bestemmelser vedrørende arbejde på forurenede arealer, hvis der er nogle sådanne i entreprisen, skal beskrives i kap. 5.

Beredskabsplan

Hver enkelt entreprenør, som er på ar-

bejdspladsen, har ansvaret for denne del, som udarbejdes med udgangspunkt i paradigmet Beredskabsplan. Kap. 1 omhandler rammer og krav, og kap. 2 alarminstruktioner og meldeprocedure ved arbejdsulykker, brand og miljøulykker. I kap. 3 skal entreprenøren beskrive, hvilke procedurer der skal anvendes ved miljøuheld, og i kap. 4 skal beskrives opbygningen af beredskabsorganisationen.

Anvendelse af konceptet ved udførelse af Diagonalvejen på delstrækningen Ølholm-Uldum

I foråret 2002 var Vejle Amt klar til at påbegynde ovennævnte anlægsarbejde.

Der var afholdt 4 licitationer for henholdsvis broentrepriserne samt vejentreprisen, og skrevet kontrakter med de lavest bydende.

I forbindelse med udførelsen af entrepriserne skulle samtidig udføres en del ledningsomlægninger. Alt i alt skulle en del aktører på banen samtidig, så der var et godt grundlag for at afprøve konceptet for sikkerhed- og sundhed i fællesområder i praksis.

Vejle Amt har valgt, at den tilsynsansvarlige skal være bygherrens sikkerhedskoordinator. Det er et krav, at sikkerhedskoordinatoren har gennemgået arbejdsmiljøuddannelsen.

Afholdelse af sikkerheds- og sundhedsmøder for fællesdelen

Ved opstart af anlægsarbejdet indkaldte sikkerhedskoordinatoren de respektive entreprenører og ledningsejere til første sikkerheds- og sundhedsmøde for udførelse af arbejde i fællesområder. Det var første gang, vi skulle anvende paradigmet for afholdelse af sikkerhedsmøder. Vi var spændte på, hvordan det ville fungere i praksis. Vi fornemmede, at nogle af entreprenørerne og især ledningsejerne var skeptiske for det nye tiltag.

Ved de første møder fulgte vi meget nøje vort paradigme. Efterfølgende har vi forenklet selve referatdelen noget. Det har vi gjort, fordi nogle af punkterne overlappede hinanden lidt. Ændringerne er blevet til det bedre. I den udstrækning, der har været arbejdet i fællesområder, har vi afholdt møderne med 14 dages interval. I løbet af få møder fornemmede vi, at entreprenørerne og ledningsejerne var tilfredse med forløbet af møderne og de udsendte referater med præcisering af fællesområderne.

Et væsentlig bidrag til referaterne er de to tilhørende faste bilag.

Bilag 0.1 er en oversigtsplan, hvorpå der præcist med nummerering er angivet i hvilke områder, der arbejdes flere entreprenører ad gangen. Ligeledes er angivet i hvilket tidsinterval, området er fælles arbejdsareal.

Bilag 0.2 er skemaet, som viser arbejdspladsens organisation og sikkerheds-

organisation. Af bilaget fremgår byggepladsens kontaktpersoner for entreprise- og sikkerhedsarbejdet.

Erfaringen efter 2 års anvendelse af konceptet

Tilsynet betragtede i løbet af kort tids brug af plan for sikkerhed- og sundhed i fællesområderne PSS – fællesdel som et nyttigt værktøj til brug i arbejdet med udførelsen af entrepriserne. Ved de fælles sikkerheds- og sundhedsmøder med deltagelse af de respektive repræsentanter for såvel entreprenører, ledningsejere og tilsyn for arbejdet i fællesområder, blev der rettet fokus mod de kritiske aktiviteter med hensyn til sikkerhed og sundhed.

Det kunne typisk dreje sig om:

- Færdselsregulerende foranstaltninger.
- Koordinering af arbejdet i de enkelte fællesområder.
- Forebyggelse i henhold til arbejdsulykker og uheld.
- Farlige aktiviteter.

Entreprenørerne og ledningsejerne har samstemmende givet udtryk for, at de har haft gavn af den fælles koordinering af arbejdet i fællesområderne. Det har blandt andet gjort deres planlægning for eget arbejde i fællesområderne nemmere.

**Bestil din annonce
på 98631 133 eller
gd@vejtid.dk**